

LÆGEGRUPPENS

AKTIVITETER I 2020

Årsrapport fra Amnestys danske lægegruppe,
der arbejder med dokumentation af tortur.

AMNESTY
INTERNATIONAL

Kort om lægegruppen

Lægegruppen under Amnesty International Danmark har eksisteret siden 1974 og arbejder primært med dokumentation af tortur.

Lægegruppen undersøger asylansøgere i Danmark med henblik på at dokumentere tortur. Derudover har lægegruppen, som det vil fremgå, løbende andre aktiviteter og projekter.

Lægegruppen har, pr. 02.05.2021, 32 medlemmer. Lægegruppens medlemmer er både yngre læger og speciallæger fra mange forskellige specialer, herunder infektionsmedicin, dermatologi, almen medicin, plastikkirurgi, samfundsmedicin og anæstesiologi.

I Amnesty Danmark findes også en lægegruppe, der arbejder mod dødsstraf. Denne årsrapport vedrører dog kun arbejdet i lægegruppen, der arbejder med dokumentation af tortur.

Lægegruppens møder

Lægegruppens møder afholdes hver 6. uge om aftenen. Lægegruppens arbejde understøttes af en specialgruppekoordinator (studentermødjhjælper) fra Amnesty.

I 2020 har mødeaktiviteten i gruppen, som alt andet, været ramt af Corona-restriktionerne, så der har kun været afholdt i alt 4 møder. De sidste tre møder er blevet afholdt online.

Årets høstmøde er et længere møde, som afholdes på en weekenddag, hvor der traditionelt inviteres eksterne oplægsholdere og der gives oplæg/undervisning ved medlemmer af gruppen om relevante temaer. Også dette møde måtte i 2020 holdes online.

På høstmødet var der bla. følgende oplæg:

- Jens Modvig, formanden for FN's torturkomité fortalte om arbejdet, og om hvordan komiteen eksaminerer lande som begår brud på menneskerettigheder, herunder også om komiteens anbefalinger til Danmark.
- Oplæg ved jordemoder Gry Senderovitz om kønskranen og de problemstillinger og myter, som findes i det danske samfund omkring mødommen.

Desuden diskuteredes forskellige tiltag med henblik på at rekruttere og fastholde nye medlemmer i gruppen.

Lægegruppens aktiviteter

I 2020 afsluttedes et forskningsprojekt, som Amnestys lægegruppe havde udført i samarbejde med DIGNITY, Dansk Institut mod Tortur Forskningscenter for Migration, Etnicitet og Sundhed på Københavns Universitet (MESU).

Forskningsprojektet havde til formål at undersøge prævalensen af torturoverlevende blandt ikke-vestlige immigranter i almen praksis i Danmark samt identificere mennesker, der har været udsat for tortur tidligt, så de hurtigt kan tilbydes relevant behandling.

Derudover var det formålet at validere et screeningsværktøj til identifikation af mennesker, der har været udsat for tortur. Dette screeningsværktøj bliver allerede brugt tidligt i asylfasen i Danmark.

Gruppen har skrevet en artikel om dette projekt, som er publiceret i European Journal of Public Health. (Ostergaard LS, Wallech-Kildemoes H, Thøgersen MH, Dragsted UB, Oxholm A, Hartling O, Norredam M. Prevalence of torture and trauma history among immigrants in primary care in Denmark: Do general practitioners ask? Eur. J. Pub. Health 2020; 6: 1163-8.)

I år har lægegruppen for første gang samarbejdet med Amnestys researchere, som dokumenterer menneskerettighedskrænkelser globalt. Lægegruppen har briefet to researchere før en mission til Belarus om, hvordan man interviewer torturoverlevende samt basisprincipperne i dokumentation af tortur. Samarbejdet var en succes og lægegruppen står generelt til rådighed for sparring med medarbejdere i Amnestys danske og internationale afdeling.

Der er flere tiltag i gang for at skabe et netværk med lægegrupper i andre lande, både i og uden for Amnesty, som arbejder med mennesker udsat for tortur eller anden nedværdigende behandling.

Torturundersøgelser

I 2020 har Amnestys lægegruppe udført tre torturundersøgelser. To af undersøgelserne er rekvireret af Dansk Flygtningehjælp og en af undersøgtes advokat. De undersøgtes advokater har særlige arbejds- eller interesseområder inden for udlændinge-, straffe- og asylret angående menneskerettigheder og påtager sig asylsager gennem Flygtningenævnet.

To af de undersøgte er afviste asylansøgere, og en er udvist til et andet land i overensstemmelse med Dublinforordningen. Dermed har de tre været i det sidste led inden hjemsendelse/udsendelse. Undersøgtes advokater kan genoptage sagen i Flygtningenævnet, men udelukkende hvis der er væsentlige nye oplysninger, heriblandt medicinsk dokumentation af tortur.

De tre undersøgte i 2020 var alle mænd fra Iran. Deres gennemsnitsalder på undersøgelsestidspunktet var 45 år.

Undersøgelser og efterfølgende udfærdigelse af rapporter er i alle tilfælde gennemført af to læger fra Amnestys lægegruppe. Lægegruppen benytter tolke fra flygtningenævnets tolkeservice ved undersøgelserne.

Sammenfatning

Arbejdet i Amnestys lægegruppe i året 2020 har, som alt andet, været ramt af Corona-restriktionerne, således at mødeaktiviteten og antallet af torturundersøgelser har ligget lavt. Gruppen har dog gennemført alle de undersøgelser, som den er blevet anmodet om, med iagttagelse af de på det givne tidspunkt anbefalede forholdsregler, som generelt synes at have forsinket svartiden noget i forhold til den vanlige.

Projektet som Amnestys lægegruppe har gennemført i samarbejde med MESU og DIGNITY blev afsluttet og viste bl.a. at der blandt alment praktiserende læger er behov for større viden om, hvordan følger af tortur præsenterer sig, både fysisk og psykisk om hvornår og hvordan der bør spørges ind til tortur og om henvisningsmuligheder.

En artikel om projektet skrevet af lægegruppen er antaget til publikation i 'European journal of Public Health'.

Aktuelt arbejder Amnestys lægegruppe på at skabe et internationalt netværk med andre lægegrupper, som arbejder med dokumentation af tortur.

Amnesty ønsker i løbet af 2021 at igangsætte et projekt, som har til formål at skabe øget opmærksomhed omkring forholdene i Ellebæk udrejsecenter, og har i den forbindelse anmodet lægegruppen om i samarbejde med en nystartet psykologgruppe at lave en ny undersøgelse i Ellebæk. Lægegruppen udarbejdede i 2013 en rapport om den helbredsmæssige tilstand hos de indsatte i Ellebæk, hvor formålet også var at afklare, om der var indsatte, som tidligere havde været udsat for tortur.

Lægegruppen vil med glæde modtage nye interesserede medlemmer til at deltage i gruppens spændende arbejde og aktiviteter, og blandt andet være med i denne undersøgelse.

Lægegruppen udfører alt i alt et yderst meningsfuldt menneskerettighedsarbejde, der samtidig giver mulighed for deltagelse i artikelskrivning og -publicering.

Ved spørgsmål og kommentarer, kontakt da:

Kresten Julian Sommer

Specialgruppekoordinator, Amnesty Intl. Dansk sektion
kjsommer@amnesty.dk

